

school krijgt de school navolging. In Brussel zijn er twee scholen: de Ecole Nationale des Arts du Cirque was al begin jaren '80 gestart door de mensen van het straattheater *Circue du Trottoir*, en deze opleiding wil artiesten in twee jaar tijd interdisciplinair vervolmaken, met vakken als acrobatie, dans, acteren, evenwichts- en circustechnieken, stemtraining en circusgeschiedenis. De Ecole Cirque de Bruxelles (Ecole sans Filet) geeft onderwijzers, leerkrachten lichamelijke opvoeding en anderen een pedagogische opleiding in de circuskunsten. In tegenstelling tot de Franse scholen, zijn de Belgische opleidingen niet gesubsidieerd. Het zijn nog altijd privé scholen die een beetje geld van stad en provincie krijgen, en waarvoor een student flink moet betalen. In Frankrijk bloeien ook nog veel schooltjes, initiatieven die op onze vrije academies lijken.

Dergelijke vrijetijdsscholen kent Vlaanderen ook in Leuven, Antwerpen, Edegem, Neerpelt, Gent, Hasselt, Ieper. Rika Taeymans van het Leuvense Circus in Beweging is al meer dan tien jaar actief op dat vlak. In Leuven is de belangstelling voor de circusschool enorm gegroeid, van een tiental kinderen tien jaar geleden tot 400 kinderen en volwassenen vandaag. En er is een wachtlijst. De eeuwenoude kunsten van trapeze, jonglerie, acrobatie en evenwichtstechniek (steltlopen, koorddans en nu ook fietsen) worden er aangeleerd, en de fysiek-creatieve en -expressieve ontwikkeling van het kind zijn het belangrijkste doel. Met hun twee productiegroepen maakt Circus in Beweging ook voorstellingen, waarin men de circustechnieken in een theatraal geheel wil bedden. 'Vroeger werden de circustechnieken alleen maar van vader op zoon of van moeder op dochter aangeleerd. Het bleef binnen de fa-

milie. Nu zijn er scholen en heeft iedereen de kans om ze te ontdekken. Wij leiden op, zoals een ballet- of een muziekschool – maar dan wel zonder evenwaardige subsidies – en het echte talent zal zijn weg dan wel vinden.'

Openluchttheater

Het circus theater kent succes bij het publiek, maar de laatste jaren bloeit ook het openluchttheater. Een vijftien jaar geleden startten verschillende organisatoren in de Lage Landen met bescheiden zomerfestivals waar straattheater werd gebracht. Sommige steden sprongen op de kar om toeristen en eigen bevolking naar de winkelstraten te lokken. In Nederland groeide het aantal zomerfestivals snel, van de *Oerol* op Texel tot *Boulevard* in Den Bosch en *Cultura Nova* in Heerlen. In Vlaanderen zijn er slechts twee festivals, het Limburgse *Theater op de Markt* en het *Gents Straattheaterfestival* tijdens de Gentse Feesten, maar daarnaast zijn er veel losse initiatieven, o.a. in Leuven, Antwerpen en Oostende, en komen er elke zomer nieuwe markten en tenten bij.

Culturele centra openen hun seizoen met een theateervoorstelling in openlucht of in een tent, omdat dat een ruim publiek lokt. Komt dat publiek ook naar theater-in-de-schouwburg? Dommelhof in Neerpelt organiseert al meer dan tien jaar met groeiend succes *Theater op de Markt*, maar kent geen stijging van het publiek voor de avondvoorstellingen tijdens het seizoen. Ook Frans Brood Producties, het belangrijkste theaterbureau voor dergelijke producties, stelt vast dat slechts een klein deel van het ruime zomerpubliek ook naar theater in de zaal gaat.

De neerbuigende houding over straattheater is weliswaar omgeturnd maar het straat-

theater wordt nog niet evenwaardig geacht aan schouwburgtheater, dans of opera. In Frankrijk is dat wel het geval, bij het publiek en bij de subsidiërende overheid. De publieke waardering bij ons wordt nog niet vertaald in gelijke steun van de overheid.

Magisch-cultisch

Niet alleen de publieke belangstelling voor het openluchttheater is in de loop van vijftien jaar gegroeid, ook de kwaliteit van de producties. Het vooral Franse en Spaanse aanbod is enorm toegenomen en organisatoren kunnen ook veel strenger selecteren. Gezelschappen zijn er ook op uit om zich te profileren.

In de jaren '80 was een zoektocht naar het verleden en naar de volkse tradities en rituelen en mythische bronnen een opvallende tendens in het straat- en openluchttheater. De nadruk lag op de archetypische 'mito' van de mens om zichzelf een beeld te verschaffen van zijn angsten, opwinding en crisissen en om zijn innerlijke emoties naar buiten te dragen en er vat op te krijgen. Die innerlijke zoektocht werd ook in de vormgeving verdergezet en uitte zich in grootse, verrassende en wonderlijke beelden, in repetitieve en bezwerende percussieritmes, in dansrituelen en vooral in magisch-cultische scènes met de natuurelementen water, aarde, vuur en lucht. Veel elementen uit de parades en optredens van bijvoorbeeld de Catalaanse groep Xarxa konden zo geplukt zijn uit de rituele oertijd en uit de Middeleeuwen.

Maar men zoekt verder, vooral in de richting van eenmaligheid en eigenheid. Dat vindt men ook daar in de directe lichamelijkeheid. Het Catalaanse Semola biedt acrobatische kunsten, vergroot natuurlijke decorelementen (wa-